

تەفسىرى ئايەتى

(إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ)

[kurdisch – کوردى - كردي]

عەبدولسەلام پشدهرى

پىداچونەوهى: پشتىوان سابىر عەزىز

٢٠١١ - ١٤٣٩

﴿ تفسير الآية (إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ) ﴾

« باللغة الكردية »

عبد السلام بشدری

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠١١ - ١٤٣٦

IslamHouse.com

تەفسىرى ئايەتى

(إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ)

ئەم ئايەتە پىرۆزە گەورەيە بەلگەيە لەسەر ئەوهى كەخواى گەورە وبەدەسەلات بەھەموو كەمالى عەدل و حىكمەتىيەوە بەھىچ شىيۇھىك حال و گوزەرانى ھىچ گەل و ھۆزبىك لە خىرو خۆشگۈزەرانىيەوە ناگۇرېت بۇ شەر و خراپە، وە لە شەر و ناخوشى و مالۇبرانىشەوە نايگۇرېت بۇ خىر و خوشى و ئاسوودەبىي ھەتاوهە كۆ ئەنەن گەل و ھۆزە خۆيان بۇ خۆيان نەيگۈرن، ئەمەش سوننەتىكى ئىلاھىيە و گۇرانى بەسەردا ئايەت، ئەگەر ھاتتو گەلىيکى چاكساز و راوهەستاۋ بۇون لەسەر دىن و فەرمانەكانى خواى گەورە، بەلام بەدەستى خۆيان دەستىيات دايە لاسارى و بىن فەرمانى خواى گەورە و ئەورەشت و بەها جوانانەي لەسەرى بۇون گۇرانىيەوە بەخراپە و شەر، ئەوا خواى گەورەش بۆيان ئەگۇرېت بە سزا و تۆلە و قات و قىدى و مالۇبرانى و كوشتار و پىرىن و ناكۆكى و دووبەركى، وجۇرەها سزاي تر، ھەرۋەك خواى گەورە خۆى فەرمۇويەتى : (وَمَا رَبُّكَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ) {فصلت : ٤٦} واتە : پەروەردگارت بەھىچ شىيۇھىك زولم و سىتم ناکات لەبەندەكانى.

يان دەفرمۇيت : (كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمِهِمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ) {التوبه : ٧٠} ئەم ئايەتە دەربارەي گەلانى پىشىوو ھاتتوھە وەك گەللى نوح و عاد و ئەمود و شوعەيپ كە خواى گەورە ھەرچى نىعمەتى خۆى ھەبۇو ىشتى بەسەرياندا، بەلام ئەوان ھەستان دەستىيان كرد بەبىتەرسىتى و دژايەتى پىغەمبەرەكانىان، نەك ھەر ئەوندە بەلکو گەلىيکى وەك بەنۇ ئىسرائىيل ھەر پىغەمبەرەنىكىان بۇ ھاتبىت زۆرىيەيان كوشتوون و دەريانكىدوون لەخاڭ وولاتى خۆيان، بۆيە پاش ئەوهى ئەو پىغەمبەرانە چەند جارىكى ئاگاداريان دەكەنەوە و ئەيانترسىن لەسزاي پەروەردگار، كەچى ئەوان بەگالتنە ولاقتى

پیکردنەوە داواى ئەوهيان دەكىد ئەگەر ئىيۇھ راست دەكەن با خواكهتان ئەو سزايمان بۇ بنىرىت كە بەلىنى داوه پىمان، بەدەستى خۆيان نىعىمەتى خوايان گۈرى، بۇيە خواى گەورەش بەكاروكردەوە خۆيانى لەگەلدا كردن و لەناوى بىردىن و سزاى قورسى خۆى بۇ نازل كردىن، هەندىكىيانى بەرەشەبا و هەندىكى تىريان بە لافاو هەندىكى تىريش بە بولەمەرزە شاخە و شرىخە و گەلىكى وەك گەلەكەلى لوطىشى بە بەردىباران كردىن فەوتان، لەكۆتاي ھەموو ئەمانەوە خواى گەورە ئەفەرمۇت : (كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ) واتە : ئىيمە بەھېچ شىيەھەك زولم و ستهممانلى نەكىردىن، بەلکو خۆيان زولمىان لەخۆيان كرد، ئەويش بە دژايەتى كردىن بىنگەمبەرەكانيان ودەرچۈون لەفەرمانى خوداى گەورە .

ھەندىك جارىش خواى گەورە و پەروھەر دگار مۆلەتى ستهمكاران ئەدات، بۇ ئەوهى بىر بىكەنەوە و پەشىمان بىنەوە لەوەدى لەسەرينى، يان ھەندىك جار مۆلەتىان ئەدات تاوهەكى لە بىن ئاگاى و غەفلەتدا ىۋېچن و ئەمجا خواى گەورە كەمەندىكىشيان ئەكەت تاوهەكى زىياتر ستهم بىكەن، جا كاتىكىش گىرتى بەھېچ شىيەھەك بەريان نادات و تووشى سزاى سەختيان ئەكەت، وەك فەرمۇويەتى : (فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكْرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلٌّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا قَرُحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ) {الانعام : ٤٤} واتە : جا كە ئەو ھەموو ئامۇزگارىيەيان لەبىر خۇبىرددەوە كە لەسەر زمانى بىنگەمبەران كرابوون، ئەمجا ئىيمەيەش بۇ خەلەفادىنيان و، وەك كەمەندىكىشىكىرىنىان، دەرۋازەدى ھەموو خىرىكمان بۇ والا كردىنەوە و بىزق ورۇزىيەكى زۆر وزەبەندمان بىشت بەسەربانداو، ئەوانىش خۆشىيى و نەشوه گىرتى، ھەتا بەو مال و مندالەي بىمەنابوون، فيز و خۇلىيابىي بۇون گىرتىيى و لەرىنى راست لايائدا، ئەوسا ئىيمەيەش لەپىركىدا غەزەب وقارمان لېڭىتن وسزاى خۆمانمان بۇ ناردىن، ئەوانىش لەو ھەموو خۆشگۈزەرانييە بىن هيوا و ناهۆمید بۇون .

وھ ھەندىك جارىش خواى گەورە سزاى بىن باوهەران و ستهمكاران دوا دەخات بۇ بىررۇزى دوايى، بۇ ئەوهى سزايان بەسەختىرىن شىيە بدات و تۆلەى ئەو ھەموو تاوان خراپەيان بەئاگرى دۆزەخ لى بىسېنېتىوھ، وەك لە ئايەتىكىدا پەروھەر دگارى بەصەبر و لەسەرخۇ فەرمۇويەتى : (وَلَا تَحْسِنَ اللَّهَ عَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الطَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخْرِهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ) {إبراھىم : ٤٢} واتە : وا گومان نەبەن كە خواى گەورە بىن ئاگاىيە لەوهى (ئەو بىن باوهەر و ستهمكارانە) ئەنجامى ئەدەن نەخىر، بەلکو ئىيمە دوايان دەخەين بۇرۇزىك كە چاوهەكان لەترىسا ئەبلەق ئەبن .

جاری وايش هه يه خه لکى به گشتى له خراپه و خراپه کاري و به لىا و موصيه تدان، به لام بيرده كه نه وه وئه گېرىنه وه له تاوان و خراپه و ته و بيه كى پاكوخاوين ده كەن و بيه شيمانى ده رده يرن له وه كه كردو و بيان، دواتريش له سەر ئايىنى يەكتاپه رستى و خواناسى ئىستيقامە يان دەبىت و بەرده وام دەبن له سەرى، پەرەردگارىش بەكارو كرده وه خويان له گەلياندا دەكتو ئە و شهر و خراپه و به لىا و دووبەره كى و ناكۆكىيە لەناوياندا بۇو بۇيان دەگۈرىت بە خوشى و خوشگوزەرانى و نازو نىعمەت و يە كىرىتو و تەبايى و خوشە ويستى، ئەميسى لە بەر ئە وھى تە و بە يان كرد و حالى خويان بە دەستى خويان گۈرى و خواى گەورەش سەتمىلى نە كردن، هەروەك لە ئايە تىكى تىشدا هاتو وھ كە دە فەرمۇت : (ذَلِكَ يَأْنَ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ) {الأنفال : ٥٣} واتە : پىيارى خوا وايە، يېگومان خوا هيچ نازو نىعمەتىكى نە گۈرىوھ كە بە خشىيىتى بەھەر قەوم و گەلېك، هەتا ئەوان بېرىۋا وھى خويانىان نە گۈرى بىت، وې كوفر وېتبا وھى ئە و ناز و نىعە تانە يان لە خويان تېكدا يىت، واتە : مە گەر ئە و كاتە بى پىروا و سېلە دەرجو و بىن، ئە و سا ئە و بىش قار و غەزەبى لېگرتوون و نىعمەتە كانى بۇ گۈرىوون بە نىقەمەت، بەھۆى كارو كرده وھى خويان وھ.

لە خواى گەورە دەپارىنى وھ كە ئە و ناز و نىعمەتى بە يەتى بە سەرمان وھ بۇمان نە گۈرىت بە به لىا و موصىبەت و نىقەمەت و ئازاوه، چونكە ئە و كاتە هەممو لايە كمان تووشى سزاي خوا ئە بين و تەپرو ووشك پېكە وھ ئە سوتى، ئە و يش ئە و كاتە خراپه كارانمان زىاتر بۇون لە چاکە خوازە كانمان، و چاکە خوازە كانىش بى دەنگ بۇون لە ئاست ئە و خراپه و تاوانە ئەوان دەيانى كرد .

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم